Lounais-Suomen Jätehuolto Oy
Jukka Heikkilä

Lausunto
21.6.2022

EU-KOMISSION ESITYS *EU:N STRATEGIA TEKSTIILIEN KESTÄVYYTTÄ JA KIERTOTALOUDELLISUUTTA VARTEN*

Kiitämme mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto EU-komission ehdotuksesta *EU:n strategia tekstiilien kestävyyttä ja kiertotaloudellisuutta varten*. Kokonaisuutena tarkastellen ehdotettu esitys on perusteltu ja sillä on tärkeä rooli EU:n jätesäädöspaketin mukaisten kierrätystavoitteiden saavuttamisessa. Näkemyksemme mukaan tekstiilistrategiassa asetetut tavoitteet ovat kannatettavia ja varmistavat osaltaan tekstiiliteollisuuden kokonaisvaltaisen muutoksen kohti kestävämpää toimintaa.

Myös ehdotuksessa mainitut toimenpiteet ovat pääosin kannatettavia – yhtä toimenpidekohtaa lukuun ottamatta. Toimenpidelistauksessa mainitaan, että tavoitteena on *yhdenmukaistaa tekstiilien laajennettua tuottajavastuuta koskevat EU:n säännöt ja taloudelliset kannustimet tuotteiden kestävyyden parantamiseksi.* Tämä toimenpide-ehdotus siirtäisi kuluttajapoistotekstiilien keräys- ja käsittelyvastuun kunnilta (kunnallisilta jätelaitoksilta) tuottajille ja vaarantaisi nykyisen poistotekstiilien keräysjärjestelmän sekä pitkään kehitetyt laaja-alaiset kotimaiset hyödyntämisratkaisut.

Taustaa

Kokonaisvaltainen ratkaisu kuluttajapoistotekstiileille

Suomeen on Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n (LSJH) koordinoimana rakennettu jo kymmenen vuoden ajan kuluttajapoistotekstiilien kiertotalouden kokonaisvaltaista ratkaisua. Kokonaisuus pitää sisällään poistotekstiilien kuluttajaneuvonnan ja -viestinnän, tarkan kansallisen tason datan keruun ja raportoinnin, erilliskeräyksen, laadukkaan lajittelun sekä käsittelyn ja hyödyntämisen jätteiden etusijajärjestyksen mukaisesti. Tavoitteena on löytää paras mahdollinen kiertotalouden mukainen hyödyntämisratkaisu materiaalista riippumatta kaikille eri tekstiilimateriaaleille mukaan lukien ne kaikkein vaikeimmin kierrätettävät jakeet.

1. **Neuvonta**

LSJH on yhteistyössä muiden kuntien jätelaitosten kanssa rakentanut poistotekstiilien keräykseen ja kierrätykseen liittyvää yhtenäistä ja valtakunnallista kuluttajaneuvontaa ja viestintää. Pääpaino kuluttajaneuvonnassa on ollut, ja tulee jatkossakin olemaan, jätteen synnyn ehkäisy eli asukkaiden kannustaminen harkittuun kuluttamiseen, ohjaamaan tekstiilit uudelleenkäyttöön tai uudelleenkäytön valmisteluun sekä korjaamaan tekstiilit. Nämä samat asiat huomioidaan jo tällä hetkellä myös kerättyä poistotekstiiliä lajiteltaessa. LSJH:n koordinoimassa mallissa toiminta on siis jo rakentunut EU:n tekstiilistrategian tavoitteiden mukaiseksi ja tätä kehitystä on tarkoitus jatkaa.

2. **Keräys**

Poistotekstiilien keräystä kehitettäessä on pyritty löytämään parhaat mahdolliset toimintatavat, jotta kerätty materiaali ei pilaantuisi keräyksen aikana. Poistotekstiiliä voidaan kerätä ulkotiloissa esimerkiksi kierrätyspisteillä tai lajitteluasemilla, mutta poistotekstiilit pilaantuvat herkästi kelin vaikutuksesta ja sen vuoksi ulkokeräyksessä tulee kiinnittää huomiota keräysvälineen valintaan. Yhä useampi jätelaitos on aloittanut keräyksen yhteistyössä esimerkiksi kirpputorien, kirjastojen, kauppakeskusten ja kauppaliikkeiden kanssa. Sisätiloissa tapahtuva poistotekstiilien keräys mahdollistaa sen, että tekstiili ei pilaannu keräyksen aikana ja näin keräyspisteet ovat helpommin asukkaiden saavutettavissa.

Jätelainsäädännön mukaisesti poistotekstiilien alueellinen erilliskeräysvelvoite astuu voimaan Suomessa 1.1.2023 eli kaksi vuotta ennen EU:n asettamaa aikarajaa (1.1.2025). Tällä hetkellä kuluttajapoistotekstiilikeräys on käynnissä jo 15 kunnallisen jätehuoltoyhtiön alueella ja kattaa noin 3,6

miljoonaa suomalaista. Tavoitteena on, että poistotekstiilien valtakunnallinen keräysverkosto on valmis vuoden 2023 alussa.

3. **Lajittelu**

Kuluttajapoistotekstiilit ovat erittäin heterogeeninen raaka-aine. Jätehierarkian etusijajärjestyksen mukaisen hyödyntämisen mahdollistaa kokonaisuutena suunniteltu laadukas lajittelu. Lajittelua tekevät koulutetut ja ammattitaitoiset lajittelijat. Lajittelun ensimmäisessä vaiheessa poistetaan pilaantuneet sekä keräykseen kuulumattomat materiaalit. Toisessa vaiheessa määritellään tekstiilin soveltuvuus uudelleenkäyttöön tai uudelleenkäytön valmistukseen sellaisenaan. Kolmannessa vaiheessa määritellään materiaalin kierrätyskelpoisuus, sillä kaikki materiaali ei sovellu mekaaniseen kuidunavaukseen (esimerkiksi monikomponenttituotteet). Neljännessä vaiheessa tapahtuu materiaalitason lajittelu, jossa materiaalikierrätykseen tai mekaaniseen käsittelyyn menevä tekstiili voidaan jakaa materiaalista riippuen esimeriksi puuvilla-, farkku- tai sekoitekuituun.

4. **Käsittely**

Jätteen etusijajärjestyksen mukaisesti asukkaiden keräykseen lajittelemat, vielä uudelleenkäyttöön kelpaavat tekstiilit myydään tällä hetkellä takaisin asukkaille LSJH:n poistotekstiilimyymälässä ja uudelleenkäytön valmisteluun kelpaavat materiaalit paikallisille käsityöyrittäjille.

Suomessa on jo olemassa käsittelyratkaisu tekstiileille, jotka eivät enää sovellu uudelleenkäyttöön, uudelleenkäytön valmisteluun tai korjattavaksi. LSJH:n Paimion teollisen mittakaavan pilot-laitos pystyy käsittelemään seuraavan parin vuoden aikana kerätyt poistotekstiilit.

Business Finland on myöntänyt LSJH:lle 5,2 M€ investointitukea täyden mittakaavan käsittelylaitoksen toteutukseen, ja laitoksen on tarkoitus valmistua vuoden 2025 alkupuolella Topinpuiston kiertotalouskeskukseen Turkuun. Laitos pystyisi tarjoamaan käsittelyratkaisun kaikkien Suomessa kerättyjen poistotekstiilien lisäksi myös muille Itämeren alueen valtioiden keräämille kuluttajapoistotekstiileille, muodostaen tärkeän kokonaisuuden Pohjois-Euroopan kierrätyskeskittymästä (ReHubs).

5. **Kuidun hyödyntäminen**

Avatusta kuidusta voidaan valmistaa lankaa, kuitukankaita, eristeitä, komposiittituotteita tai se voidaan ohjata kemialliseen kierrätykseen.

Nykyisen mallin mahdollisuudet ja vastuut

Suomeen on tällä hetkellä suunnitteilla muun muassa kehruulinjastoja, kemiallista kierrätystä sekä kuitukankaan valmistukseen soveltuvia linjastoja, jotka aikovat hyödyntää LSJH:n linjastolla avattua kuitua tuotannossaan. Infineted Fiber Company julkisti 20.6.2022 rakentavansa Kemiin lippulaivatehtaansa, joka pystyy vuositasolla käsittelemään jopa 30 000 t puuvillapohjaista tekstiilijätettä (Infinited Fiber Companyn tiedote 20.6.2022 ja Ylen uutinen aiheesta 20.6.2022).

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että nykyinen toimintamalli on rakennettu kiertotalouden periaatteiden mukaisesti ja se toimii jätteen etusijajärjestyksen mukaisesti ja mahdollistaisi tulevaisuudessa Suomeen syntyvän poistotekstiilien kiertotalouskeskittymän syntymisen. VTT:n esittämän arvion mukaan Suomeen voisi syntyä jopa 17 000 uutta työpaikkaa tekstiilien kiertotalouden ympärille.

Nykyisessä mallissa kuntien jätelaitokset yhdessä rahoittavat toimintaa ja kantavat vastuun. Kierrätyskuitujen myynnillä katetaan osa kuluista ja eri kehitys- ja investointituet jakavat riskiä sekä vievät

toimintaa eteenpäin. Kuntien jätelaitosten toiminta on kustannusperusteista voittoa tavoittelematonta toimintaa.

Tuottajavastuujärjestelmän tavoitteet, haasteet ja toimivuus

Tuottajavastuujärjestelmän lähtökohtaisena tavoitteena on vähentää tuotteen kokonaisympäristövaikutuksia tekemällä tuotteen valmistaja vastuulliseksi tuotteen koko elinkaaresta ja erityisesti takaisinotosta, kierrätyksestä ja loppukäsittelystä.

Tuottajavastuujärjestelmän tausta-ajatuksena on ollut pyrkimys ennaltaehkäisevään tuotelähtöiseen ympäristöpolitiikkaan, jossa tuottajat kehittävät tuotantoaan ja prosessejaan siten, että ne korostavat tuotteiden elinkaariajattelua. LSJH:n eli jätealan toimijan näkökulmasta tämä tavoite ei käytännössä ole toteutunut, vaan tuottajavastuujärjestelmien käytännön toimeenpanossa jätenäkökulma on korostunut ja vaikutus esimerkiksi jätteen synnyn ehkäisyyn on kyseenalainen. Onko tuottajilla oikeasti motivaatiota lähteä vähentämään tuotanto- ja myyntimääriään, jotta jätteen syntyä pystyttäisiin vähentämään? Vai pyrkivätkö tuottajat vain minimoimaan jätteen keräyksestä ja käsittelystä aiheutuvat kustannukset, kun yhtiön kate on riippuvainen myydyn materiaalin määrästä?

Suomessa on tuottajavastuujärjestelmä käytössä muun muassa sähkö- ja elektroniikkaromulle, autonrenkaille ja pakkausjätteille. Joillakin jätejakeilla voi olla useampi vastuullinen tuottajaorganisaatio, joka luo haasteita käytännön toiminnallisuuteen muun muassa asukasviestinnän ja keräystoiminnan suhteen. LSJH katsoo, että olisi tarpeellista määritellä, mikä on riittävän laaja ja helposti lähestyttävä keräysverkosto jätelajikohtaisesti. Lisäksi asukasviestintä, joka jakautuu jätelajikohtaisesti tuottajayhteisöjen ja kuntien välillä, ei ole asukkaan näkökulmasta selkeää. Käytännössä tämä voi johtaa ristiriitaiseen lajitteluohjeistukseen, mikä voi pahimmassa tapauksessa estää materiaalien kierrätyksen virheellisen kotona tapahtuvan syntypaikkalajittelun seurauksena.

LSJH katsoo, että joidenkin tuottajavastuun alaisten jätejakeiden osalta keräystoiminta ei ole ollut tavoitteiden mukaista. Esimerkiksi aiemmin pelkästään tuottajien vastuulla olevia pakkausjätteitä ei ole saatu kerättyä tavoitteiden mukaisesti. Jätelain päivityksen yhteydessä tilanne parani, kun pakkausten tuottajat ja kunnat määrättiin järjestämään pakkausjätteiden keräys kiinteistöllä yhteistyössä, jotta kiristyviin kierrätystavoitteisiin päästäisiin. LSJH katsoo, että tämä yhteistyö on tarpeellinen, jotta pakkausjätteiden keräys saadaan lähelle asukkaita valtakunnallisesti.

LSJH näkee tuottajavastuujärjestelmän haasteena myös niin sanotun kermankuorinnan, jossa positiivisen arvon omaavien materiaalien kierrätys järjestetään tuottajien ja pahimmassa tapauksessa virallisten tuottajavastuujärjestelmien ulkopuolella operoivien toimijoiden toimesta. Kannustaako tuottajavastuujärjestelmä kehittämään haastavammille, mahdollisesti negatiivisen arvon omaaville materiaaleille kierrätystä, vai ohjautuvatko ne markkinavetoisesti suoraan energiahyötykäyttöön tai loppusijoitukseen kolmansiin maihin?

Edellä mainituista syistä LSJH katsoo, että tuottajavastuujärjestelmään tulee saada kirjaus siitä, että materiaalien uudelleenkäytön ja kierrätyksen ympäristövaikutukset tulee huomioida siinä vaiheessa, kun tuottajayhteisö hankkii hyödyntämispalveluita. Ja että näillä tulee olla suurempi painoarvo kuin hyödyntämisen hinnalla.

Tuottajavastuujärjestelmässä on ongelmana niin sanottu vapaamatkustaminen. Tästä esimerkkinä ovat EU:n ulkopuolelta tulevien pakkausmateriaalien käsittelykustannukset, jotka eivät ole tuottajavastuujärjestelmän piirissä. Voidaan pitää hyvin todennäköisenä, että sama ongelma toistuu myös tekstiilien osalta. Toteutuessaan tuottajavastuu aiheuttaisi epätasa-arvoa EU:n ulkopuolelta ostettavien tekstiilien ja EU-markkinoilla toimivien toimijoiden välillä. LSJH katsoo, että on olennaisen tärkeää, että

vapaamatkustamiseen liittyvät ongelmat saadaan ratkaistua ennen, kuin tuottajavastuujärjestelmää lähdetään laajentamaan uusiin jätejakeisiin.

Tuottajavastuun vaikutukset tekstiilien kiertotalouden kehittymiseen Suomessa

Suomessa on jo olemassa kokonaisvaltainen ratkaisu kuluttajapoistotekstiilien keräämiseksi ja käsittelemiseksi. LSJH kokee, että tuottajavastuujärjestelmä tekstiileille voi pahimmassa tapauksessa pysäyttää hyvin alkaneen kehityksen vuosiksi ja estää tekstiilien kiertotalouskeskittymän syntymisen Suomeen.

Tuottajavastuujärjestelmän käyttöönotto voisi pahimmassa tapauksessa tarkoittaa sitä, että nykyisen, kunnallisten jätelaitosten ja kuntien vuosia rakentaman keräysjärjestelmän rinnalle tulisi uusi tai korvaava erillinen keräysjärjestelmä. Tuottajavastuujärjestelmän mahdollisista hyödyntämistavoista ei tässä kohtaa ole varmuutta ja riskinä on, että kuluttajapoistotekstiili toimitetaan lajiteltavaksi ja käsiteltäväksi jonnekin muualle kuin Suomeen, minne materiaalit halvimmalla saadaan. LSJH katsoo, että toiminnan jäljitettävyyden ja läpinäkyvyyden kannalta täysin kotimainen ratkaisu on parempi kuin jätteen dumppaaminen EU:n ulkopuolisiin maihin.

LSJH näkee kokonaisvaltaisessa tuottajavastuussa riskinä sen, että kerätyt tekstiilivirrat pirstaloituvat, kun vaateliikkeet perustava omia take back -järjestelmiään. Tällaisen kehityskaaren myötä teollisen mittaluokan hyödyntäjälaitoksen investointi Suomeen ei ole enää kannattavaa. Pirstaloituminen myös avaisi mahdollisuuden “kermankuorintaan” ja vaikeasti kierrätettäville poistotekstiilivirroille ei kenties olisi enää kannustinta etsiä hyödyntämisratkaisuja.

Komission strategiaehdotuksen kirjaus tuottajavastuun harmonisoinnista on jo nyt vaikuttanut tekstiilien kiertotalouden kehittymisen hidastumiseen. Esimerkiksi jotkut jätelaitokset ovat päivittäneet keräyssuunnitelmiaan vähemmän kunnianhimoisiksi: jätelaitokset pelkäävät rakentaa toimivia keräysjärjestelmiä ja viestiä asukkaille keräyksestä, sillä on mahdollista, että tuottajavastuu romuttaa rakennetut järjestelmät lähitulevaisuudessa.

Lisäksi on huomioitava, että lopullista investointipäätöstä LSJH:n jalostuslaitoksesta ei voida tehdä, ennen kuin on saatu varmuus toimintaympäristöstä pidemmällä aikavälillä. Riskinä on, että hanke viivästyy tai jopa keskeytyy. Ei varmastikaan ole tarkoituksenmukaista, että EU:sta tulevat toimenpiteet vaikuttavat laajemminkin kehitykseen ja voivat pysäyttää sen pariksi vuodeksi. Suomessa erilliskeräys alkaa kuntien toimesta vuoden 2023 alussa ja pakollisen tuottajavastuun tullessa järjestelmä tulisi rakentaa uudestaan tuottajien toimesta vuoteen 2025 mennessä.

Näemme, että Suomi on valmis kunnianhimoisiin tekstiilin kierrätys- ja uudelleenkäyttötavoitteisiin ja meillä on edellytykset sekä toimiva malli ratkaisuksi jo olemassa. Suomi on ollut tekstiilien kierrätyksen veturimaa, josta on tultu ympäri Eurooppaa ottamaan mallia ja keräämään oppeja. Se etumatka ei saa vaarantua ja kiertotalouden edelläkävijyyttä menettää tuottajavastuun ja epäselvän tilanteen takia. Pakollinen tuottajavastuu ja epäselvä tilanne viivästyttää ja vaikeuttaa kehitystyötä. Tämän vuoksi LSJH katsookin, että jäsenmaille tulisi jättää vapaus päättää, millä keinoin komission asettamiin tavoitteisiin päästään.

LSJH katsoo, että jos tuottajavastuu on EU-komission mukaan tekstiilien osalta täysin välttämätön, voisi ainoa mahdollinen toteutustapa olla osittainen tuottajavastuu, jolloin tuottajavastuu voitaisiin toteuttaa siten, että nykyinen poistotekstiilin keräyksen ja kierrätyksen toimintamalli ja vuosien kehitystyö ei vaarantuisi. Niin sanotussa Flandersin-mallissa tuottajat vastaavat niistä keräys-, lajittelu- ja käsittelykustannuksista, joita ei pystytä kattamaan materiaalin myynnistä saatavilla tuloilla. Kustannukset

perustuisivat kerätyn ja käsitellyn materiaalin painoon eli kunnat eivät saisi niin sanottua avointa shekkiä tuottajilta.

LSJH:n kommentit EU:n tekstiilistrategiaan kootusti:

Komission tekstiilistrategia pääsääntöisesti tukee hyvin tekstiilien kiertotaloutta edistävää toimintaa, jonka eteen Suomi on laajalla yhteistyöllä jo vuosia tehnyt töitä.

Kannatettavia asioita ovat esimerkiksi

- Tekstiilituotteissa ei ole haitallisia aineita ja ne on tuotettu sosiaalisia oikeuksia ja ympäristöä kunnioittaen.
- Tekstiilituotteet olisivat aiempaa kestävämpiä, korjattavia, uudelleenkäytettävä ja kierrätettäviä sekä pääasiassa valmistettu kierrätetyistä kuiduista.
- Puuttuminen pikamuotiin, tekstiilijätteeseen ja myymättä jääneiden tekstiilien hävittämiseen.
- Varmistaa, että tekstiilien tuotannossa noudatetaan työntekijöiden oikeuksia.
- Kierrätys korvaa tekstiilien polttamisen ja kaatopaikkaamisen, mikä edellyttää innovatiivisia kuitujen kierrätysteknologioita sekä uudenlaisia, entistä vastuullisempia liiketoimintamalleja. Kierrätyksessä pääpaino uudelleenkäytössä, uudelleenkäyttöön valmistuksessa ja vaatteiden korjauksessa.
- Tavoite kierrätyskuidun käytöstä uusien tuotteiden valmistuksessa on varmasti toimiva ohjauskeino kierrätyskuitumarkkinoiden luomiselle. Kierrätyskuidun käyttö vaatii kuitenkin tasapainoilua tekstiilien kestävyystavoitteen kanssa.

Lausunto tuottajavastuusta

- Suomi on valmis kunnianhimoisiin kierrätys- ja uudelleenkäyttötavoitteisiin ja meillä on siihen edellytykset ja toimiva malli jo olemassa. Pakollinen tuottajavastuu ja epäselvä tilanne vain viivästyttävät ja vaikeuttavat kehitystyötä.
- Jäsenmaille tulisi jättää vapaus päättää, millä keinoin komission asettamiin tavoitteisiin päästään.
- Tuottajavastuujärjestelmän haasteet
    - Jätenäkökulma on korostunut tuottajavastuujärjestelmissä.
    - Tulee määritellä, mikä riittävän laaja ja helposti lähestyttävä keräysverkosto.
    - Kuluttaja-/asukasneuvonnan pirstaloituminen.
    - Tuottajien keräysjärjestelmän toimivuus? Kunnat täydentävät osaltaan keräystä esimerkiksi pakkausjätteiden osalta.
    - ”Kermankuorinta” ja mahdollinen ”dumppaus” kolmansiin maihin. Tuottajavastuu vaatii kirjauksen, jossa tuottajat velvoitetaan huomioimaan käsittelyratkaisun ympäristövaikutukset. Käsittelyhinta ei voi olla ainoa valintaan vaikuttava tekijä.
    - Tuottajavastuujärjestelmän ”vapaamatkustus”-ongelma pitäisi ratkaista ennen, kuin tuottajavastuujärjestelmää lähdetään laajentamaan uusiin jätejakeisiin.
- Kokonaisvaltainen tuottajavastuu nähdään uhkana

- Suomessa on valmisteilla tekstiilistrategian mukainen, LSJH:n ja muiden kunnallisten jätelaitosten valmistelema kokonaisvaltainen ratkaisu kuluttajapoistotekstiilien kierrättämiseksi.
- Kokonaisvaltainen tuottajavastuu voisi kääntyä tarkoitustaan vastaan ja johtaa niin sanottuun kermankuorintaan. Korkea-arvoiset materiaalivirrat ohjautuvat kierrätykseen todennäköisesti ulkomaille, jonne myös raaka-aneen arvo ja suunnitellut työpaikat näin menetettäisiin. Vaikeammin kierrätettäville tekstiileille ei välttämättä kehitetä kierrätysratkaisua ja ne ohjataan edelleen energiahyötykäyttöön tai ”dumpataan” uudelleenkäyttöön kelpaavina tuotteina kolmansiin maihin, joissa ei ole toimivaa jätehuoltoa.
- Lopullista investointipäätöstä ei voida tehdä niin sanotun täyden mittakaavan jalostuslaitoksen toteuttamiseksi, jos ei ole varmuutta toimintaympäristöstä pidemmällä aikavälillä.
- Strategian toimenpiteissä mainitaan, että *Komissio aikoo lisätä kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia ja torjua viherpesua varmistamalla yritysten ympäristöväittämien paikkansapitävyyden.* Miten tämä on käytännössä tarkoitus toteuttaa, jos vastuu tekstiilien kierrätyksestä siirretään kunnilta tuottajille? Tuottajille tulee asettaa vaatimukset hyödyntämisratkaisujen läpinäkyvyydestä sekä ympäristövaikutuksista. Raha ei voi olla ainoa hyödyntämisratkaisun valintaan vaikuttava tekijä.

- Kirjaus tuottajavastuun harmonisoinnista hidastaa tässä kohtaa tekstiilien kiertotalouden kehittymistä Suomessa. Kirjausta tulisi selventää mahdollisimman pian.

- LSJH katsoo, että osittainen tuottajavastuu voisi olla ainoa mahdollinen toteutustapa, jolla tuottajavastuu voitaisiin toteuttaa, jotta nykyinen toimintamalli ja vuosien kehitystyö ei vaarantuisi

Muita yksittäisiä huomioita tekstiilistrategiaan

- Strategiassa on ehdotettu, että huomattava osa tuottajavastuumaksuista osoitettaisiin jätteen synnyn ehkäisyyn ja uudelleenkäytön valmisteluun. Tämä kirjaus on epäselvä ja vaatii selvennystä.

- Termi fast-fashion (pikamuoti) on epämääräinen ja tulee määritellä tarkemmin.

- Strategiassa pitää ottaa paremmin huomioon myös jätteen synnyn ehkäisy, kuluttajanäkökulma ja kuluttajaviestintä tämän osalta. (Älä osta turhaa – ympäristön kannalta paras vaatekauppa on oma vaatekaappi, tai muuta vastaavaa)

- Pidämme erittäin tärkeänä ja kannatettavana, että tekstiilien merkintöjä koskeva kuitusisältöasetus (N:o 1007/2011) otetaan tekstiilistrategian myötä tarkasteluun.
  - Kaikki tekstiilituotteessa käytetyt materiaalit tulisi jatkossa kirjata tuotelappuun. Nyt käytössä on 5 % vähimmäismäärä: jos materiaalia on alle sen, sitä ei tarvitse kirjata.
  - Tuotelapuissa tulisi käyttää samaa materiaalia, jota tekstiilituote on, jotta tuotelappu ei aiheuta haittaa kierrätyksessä. Jos tuotelapun sijasta tuotetiedot kirjataan tekstiiliin, ne tulee kirjata siten, että teksti on luettavissa myös käyttöiän loppupäässä.
  - Kierrätyskuidun materiaalikoostumuksia ei aina tiedetä tarkasti. Merkitsemisen tulisi mahdollistaa kierrätyskuitumerkinnät tuotteissa. Kuitusisältöasetus ei tällä hetkellä tunnista esimerkiksi uusia bio- ja kierrätyspohjaisia tekstiilikuituja. Lisäksi esimerkiksi termiä ”kierrätetty” ei tällä hetkellä voi käyttää tuotteen virallisessa merkinnässä. Nykyiset vaatimukset ja niiden kankea päivitysprosessi ovat osaltaan hidastaneet uusien kuituinnovaatioiden kaupallistamista. Mielestämme on tärkeää, että tulevaisuudessa

kuitumerkintöjä koskevien vaatimusten päivittämisen tulee olla huomattavasti nykyistä joustavampaa, jotta ne tukisivat uusien innovaatioiden kehittämistä ja kestävien tuotteiden markkinoille saattamista.

- Tuotetiedoissa on vaatimus tuotteen koon ilmoittamisesta. Tekstiilistrategiassa pitäisi huomioida myös tekstiiliteollisuuden kokotaulukoiden harmonisointi maailmanlaajuisesti. Tämä helpottaisi asiakkaiden vaatteiden hankintaa ja minimoisi turhan jätteen syntymisen, esimerkiksi vaatteiden palautukset verkkokaupassa.
- Tuotetietoihin pitäisi saada lisättyä myös tiedot tekstiilin valmistuksen aiheuttamista ympäristövaikutuksista, jotta kuluttajat voisivat tehdä helpommin ympäristötietoisia valintoja.
- Alan muutokset ovat mittavia, ja Suomessa toimii paljon pieniä yrityksiä. Komission on taattava tarpeeksi tukea ja resursseja muutoksen läpiviemiseen arvoketjun joka vaiheessa.
- Tavoitteet kierrätysmateriaalin käytölle on kannatettava asia, kunhan tuotteiden kestävyyskriteerit huomioidaan. Kierrätysraaka-aineille on saatava luotua markkinat.

Jukka Heikkilä

toimitusjohtaja

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy

liitteet

pp-esitys 2022-06-22 Ympäristövaliokunta LSJH